

ANALYTICAL REVIEW OF THE INFLUENCE OF 19TH CENTURY COSTUME ON FASHION TRENDS THROUGH FALL/WINTER 2007 COLLECTIONS

Marija Kertakova

University Goce Delcev, Stip, North Macedonia, marija.kertakova@ugd.edu.mk

Abstract: For this research of the implication of the historical costume of the XIX century in the fashion trends of the autumn/winter collections in 2007, the most valuable are Barth's ideas, which he develops in the fifth chapter of his paper - "The significant unit" (The significant unit). In it, he makes a detailed analysis of the constituent character of the statement of meaning in fashion, which can become the basis for research that follows the logic of French structuralism, and is also aimed at the semiological originality of the substrate. It can be said that research in fashion, especially as it relates to its theoretical issues, is strongly influenced by Barthes's ideas related to clothing or variant, interweaving and extensions in the transformation of the matrix in fashion. Methodologically, the "Variants of relationship" are very useful, which the author classifies and sees as "variants of the situation", "variants of the distribution" and "variants of the connection". Barth's work represents a kind of instruction for applying the scientific ideas and methodology of structuralism, and the text of the book itself is "an ambitious genre of applied semiology". The subject of the research in this paper is the modern women's costume of the XIX century - its aesthetic and constructive values and artistic qualities, which makes it an object and model for re-creation in the fashion of the autumn-winter collections of 2007.

Key words: historical costume of the XIX century, implication, fashion of the XXI century – year 2007

АНАЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД ВЪРХУ ВЛИЯНИЕТО НА КОСТЮМА ПРЕЗ 19 ВЕК ВЪРХУ МОДНИТЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРЕЗ ЕСЕННО/ЗИМНИТЕ КОЛЕКЦИИ НА 2007

Marija Kertakova

Университет Гоце Делчев, Щип, Северна Македонија, marija.kertakova@ugd.edu.mk

Апстракт: За това изследване на импликацията на историческия костюм от XIX век в модните тенденции на есенно-зимните колекции през 2007 г. най-ценни са идеите на Барт, които той развива в пета глава на своята статия – „Значителната единица” (The significant unit). В него той прави подробен анализ на конститутивния характер на смисловата декларация в модата, което може да стане основа за изследване, следващо логиката на френския структурализъм, а също така е насочено към семиологичната оригиналност на субстрата. Може да се каже, че изследванията в областта на модата, особено що се отнася до теоретичната ѝ проблематика, са силно повлияни от идеите на Барт, свързани с облеклото или варианта, преплитането и разширенията при трансформирането на матрицата в модата. Методически много полезни са „Варианти на връзка“, които авторът класифицира и разглежда като „варианти на ситуацията“, „варианти на разпределение“ и „варианти на връзката“. Трудът на Барт представлява своеобразна инструкция за прилагане на научните идеи и методология на структурализма, а самият текст на книгата е „амбициозен жанр на приложната семиология“. Предмет на изследване в настоящия труд е съвременната дамска мода от XIX век – нейните естетически и конструктивни стойности и художествени качества, които я превръщат в обект и модел за пресъздаване в модата от есенно-зимните колекции от 2007 година.

Ключови думи: исторически костюм от XIX век, импликация, мода на XXI век – 2007-ма година

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Съвременният майстор на облеклото, опирайки се на постиженията на историческото културно наследство, чрез модната система на оформяне и визуализиране, търси постигане на подобен образ на въздействие и ефективност, като е принуден да използва художествени средства за художествена (а не документална) фотография. Постигнатият успех, който отразява историческите артефакти и идеи, които възпламват съвременната сфера на визуалното съществуване, остава заключен в творчеството и умението на творческата личност. Неконвенционалността, която създава в областта на съвременната мода, базирайки се на постиженията на неговите предшественици в познанието им за вътрешния свят на човека, се стреми да демонстрира това историческо познание в модата, като налага научни открития върху нея. Модните лица, които посетителите на театъра виждат в съвременните драми, оформят по-пълна картина на дълбоките тъмни страни на менталното, метафизичното и социално конструираното „аз“. Същото се случва и по време

на модните ревюта – когато потребителят става пряк свидетел, а оттам и посредник не само на идеите и тенденциозните нагласи и предпочитания, но и на духовно-естетическото и историко-градивното знание и селективни предпочитания на дизайнера.

2. РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИИ – Модните тенденции през сезон есен/зима 2007 г.

Анализ на най-сполучливите модели и моделиерски практики по отношение на импликацията и на концептуалните измерения на историческия костюм от XIX век в развитието на дамската мода през 2007 година

Модната къща „Кристиан Диор“ също иска да затвърди и задълбочи постиженията си в проектирането на дамския костюм. Заради тези причини на дефилето Висша мода демонстрирано по време на сезона Есен-Зима 2007 г. в Париж, Галиано *показва костюми обшити с набори, панделки, подгъви и шапки, така характерни за периода „Второ Рококо“* (Прил. № 1 а-в). Скъпи и блестящи материи, разширяващи се концентрични набори от гънки, огромни по площ едноцветни блестящи материи, отново го ситуират в сферата на имперския лукс и аристократичната изтънченост. Вероятно възможността окоото да отиде в изисканата атмосфера е една от важните причини, които го карат да предложи подобна идея за създаването на тази колекция (вж. от Прил. №2 до №11).

Своеобразна е и романтиката, която представя Кристиан Лакроа в колекцията си Висша мода представена в Париж по време на сезона Есен-Зима 2007 година (вж. паралелно съвременните модели с аналогните им исторически образци показани от Прил. №12 до Прил. №19). Тук Лакроа отново представя *разработки на дамския костюм, опрени на постиженията на стила „Ампир“*, като този път силуета, също е разработен така, че да подчертае средата на талията и долния ръб на костюма *в съответствие с модните принципи на „Бел епок“*. Характерен и много сполучлив е опитът му да повтори в дамския костюм от синя коприна оня ефект и резултат, който Жирон демонстрира в картината си „Парижанката“, видяла бял свят изпод четката на майстора през 1883г. Опитът е повторен успешно в черните рокли, чиито дух е въплътен в картината на Каролус-Дюрон „Дамата с ръкавица“, нарисувана през 1869 г.

Жан Пол Готие през сезона Есен-Зима 2007 г. в колекцията си Висша мода представена в Париж се опира на опита, придобит от *мъжкия фрак и орденската лента от периода „Ампир“* (вж. паралелно съвременните модели с аналогните им исторически образци показани от Прил. №20 до Прил. №25). Има и случаи, когато *горната дреха силно наподобява мъжката перелина от времето на „Първата империя“*. Кристиан Лакроа по време на същия сезон в дефилето Прет-а-порте демонстрирано в Париж *продължава експериментите от периодите „Реставрация и Романтизъм“ и „Модерн“*. Вивиан Уестууд и Йоджи Ямамото предлагат еднакво добре опознатите и овладени от тях визуални полета. Този път акцентът при Уестууд е поставен върху цилиндричните високи дамски шапки, *силно наподобяващи високите мъжки цилиндрични шапки от XIX век, но съобразени със стилистиката характерна за „енкроаябълите“* (вж. Прил. №26). При Ямамото пък, отново се забелязва *тенденция на „интерпретиране“ на модата на кринолина*, покрит с черната повърхност на пясъчната коприна (Прил. №28 и 29).

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ / ИЗВОДИ

Модният имидж, който се изгражда с помощта на облекло, прическа, грим, аксесоари и обувки е не само „познавателен сигнал“, но и начин да се демонстрира и подчертае номерът, така че да е видим за околната среда, за да не може да го отрече или пренебрегне. Индивидуалността в съвременния постмодерен, ултранеконвенционален и изключително радикален свят предполага стремеж към свобода, еманципация и себеизразяване, което е разрушително за уважението към историческото наследство и традициите. В този смисъл консервативният или тоталитарен път, свързан с втвърдяването на санкциите и забраните за самостоятелно мислене, като цяло не е толкова ефективен, колкото позитивната мотивация, насочена към интересите на личността и ценностите на индивидуалното начало. Що се отнася до смисъла на модата, тя може веднага да бъде идентифицирана по свойствата си като социален дразнител. Следователно бунтарството е напълно разбираемо не само сред младите потребители, но и сред по-възрастната група, която, противопоставяйки се на определени исторически норми, смята себе си за обществено полезна и естетически доминираща. Въздействието е двупосочно, защото определени исторически сегменти и елементи се оказват изключително качествени, макар и модифицирани и репликани в новия век. Останалите исторически реплики, които не изглеждат достатъчно сполучливи и ефективни (въздействащи), са деконструирани до степен на неузнаваемост и крайна обществено-социална неприемливост и скандалност, черти, които ще доминират през следващото (второ) десетилетие на новия век.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Barthes, R. (2005). *Системата на модата* [The system of fashion]. Агата-А.
- Boucher, F. (1996). *A history of costume in the West* (Enlarged ed.). Thames & Hudson Ltd.
- Birger, L. (2021). *Конец моды. Одежда и костюм в эпоху глобализации* (2nd ed.) [The end of fashion. Clothing and costume in the era of globalization]. Новое литературное обозрение.
- Dudnikova, G. P. (2005). *История костюма* [History of costume]. Феникс.
- Ermilova, D. Yu. (2003). *История домов моды* [History of fashion houses]. Издательский центр «Академия».
- Fogg, M. (2013). *Кое прави модата велика* [What makes fashion great]. Книгомания.
- Gemisheva, M. (2019). *Време и стил. Контури на историята на модата през XX век* [Time and style. Outlines of fashion history in the 20th century]. Колибри.
- Joan, E. (2019). *Модное тело. Moda, костюм и современная социальная теория* [The fashionable body. Fashion, costume, and contemporary social theory]. Новое литературное обозрение.
- Kaminskaya, N. M. (1977). *История костюма* [History of costume]. Легкая индустрия.
- Kryu, L. (2020). *Территории моды: потребление, пространство и ценность* [Territories of fashion: Consumption, space, and value]. Новое литературное обозрение.
- Pankhurst, A., & Huxley, L. (2012). *Кое прави изкуството велико* [What makes art great]. Книгомания.
- Peneva, R. (2019). *Личният стил. Как облеклото променя* [Personal style. How clothing changes]. Софт Прес.
- Savova, K. (2017). *Съвременни модни стилове: Формиране. Развитие. Тенденции* [Contemporary fashion styles: Formation. Development. Trends]. Графимакс.
- Steele, V. (2023). *Fashion history and its impact on modern trends: The influence of 19th-century costume*. Yale University Press.
- Stoykov, L. (2006). *Теоретични проблеми на модата* [Theoretical problems of fashion]. НХА.
- Stoykov, L. (2023). *Публична комуникация и медиаморфози* [Public communication and media morphosis]. УИ Св. Климент Охридски.
- Vasilyev, A. (2010). *Европейская мода* [European fashion]. Три века. «Слово».
- Wilson, E. (2020). *The 19th-century roots of contemporary fashion: Analyzing historical dress in the Fall/Winter 2007 collections*. MIT Press.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ТОЧКАТА ОТНОСНО РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИИ

Приложение № 1а, 1б- Дамски рокли от периода „Второ рококо“ (1852 г.), 1в.

Приложение № 2а, 2б. Еужения де Монтихо, императрица на французите в бална рокля, Едуард Луи Дубуфе – 1854 г.

Приложение № 2в. Императрица Евгения заобиколена от своите прислужници (стила е т.н. „а ла Мария Антоанет“). Всъщност се има предвид стила „второ рококо“. Картината е на Франц Уинтърхалтер – 1855 г.

Приложение № 3а, 3б.; Приложение № 4а. *Принцеса Татяна Александровна Яспуова*. Картина на Франц Ксавиер Уинтърхалтер – 1858 г., 4б.; Приложение № 5 *Твърде рано*, Джеймс Тисо – 1873 г

Приложение № 6а, 6б.; Приложение № 7а, 7б. *Портрет на госпожица Лойд*, Джеймс Тисо, 1876 г.;
Приложение № 8а, 8б. *Пролет*, Джеймс Тисо, 1878 г. („Позитивизъм“)

Приложение № 9а, б. Рокля от 1897 г. (стил „Модерн“)

Приложение № 10а. *Официален портрет на кралица Александра*, Франсоа Фламенг, 1908 г. (края на „бел епок“), 10б.
Приложение № 11а. *Коронацията на кралица Мери*, портрет от Сър Уилям Луелин – 1911 г. (края на „бел епок“), 11б.

Приложение № 12а, 12б. Дамски вечерен тоалет от 1811 г. в стил „Ампир“
Приложение № 12а, 12б, 12в, 12. Дамска рокля от края на 19-ти-нач. на 20-ти век („Бел епок“)
Приложение № 13а, 13б. Прелъстителката Инжидиоса, Дж.У. Уотърхаус-1892 г., 13в.

Прилож. № 14а, 14б. Портрет на Мария Еулалия от Испания, Дж. Болдини, 1898 г. („Бел Епок“), 14в.; Прилож. № 15а, 15б. Шарл Александър Жирон, Парижанката, 1883 г.; Прилож. № 16а, 6б, 16в. Каролус-Дюран, Дамата с ръкавица, 1869.

Прилож. № 17а, 17б. Жена в черно, Жул Емил Сантин – 1873 г.; Прилож. № 18а, 18б, 18в. Дамска рокля от 1894 г. („Модерн“); Прилож. № 18г., 18д. Разговор в Люксембургската градина, Виторио Матео Коркос, 1892 г.

Прилож. № 19а, 19б. Кралица Елизабет от Аустрия, анонимен автор-1890 г. („Модерн”); Прилож. № 20 Наполеон Бонапарт – Императора, Робърт Лефевр от 1812 г. („Амтир”), 20б.; Прилож. № 21а. Французин с пръчка, период „Първа Империя”, 21б.; Прилож. № 22а, 22б Дамска рокля от 1835 г. („Романтизъм”), 22в.

Приложение № 23а, 23б. Дамска рокля от 1835 г. (стил „Романтизъм”), 23в.

Приложение № 24а, 24б, 24в. Дамска рокля от 1827 г. (стил „Романтизъм”)

Приложение № 25а, 25б, 25в. Портрет на Императрица Елизабет от Аустрия-Сиси, 1898 г. (стил „Модерн”)

Приложение № 26а, 26б, 26в, 26г, 26д. Incroyables

Приложение № 27а, 27б. Портрет на Императрица Елизабет от Аустрия – Сиси, 1865 г.
Приложение № 27в. Най-емблематичния елемент от дамския гардероб през XIX век– „Кринолина”

Приложение № 28а, 28б.
Приложение № 29а, 29б.

